

16.1.2017

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö / Perttu Wasenius

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 21.11.2016, STM/4524/2016

Puolustusministeriön lausunto säteilylain kokonaisuudistuksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa otsikossa näkyvästä asiasta. Puolustusministeriö pitää esitystä hyvin valmisteltuna ja perusteltuna, mutta pyytää kiinnittämään jatkovalmistelussa huomiota seuraaviin seikkoihin:

Asevaikutukseen tarkoitettun ionisoimattoman säteilyn käyttö

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että lakiesityksellä ei estetä radiotaajuisten aseiden käyttöä Puolustusvoimissa ja muissa valtakunnan turvallisuudesta vastaavissa viranomaisissa. Suunnattua radiotaajuista sähkömagneettista säteilyä hyödyntäviä aseita käytetään mm. joukkojen hallintaan, lennokkien torjuntaan ja muuhun ilmatorjuntaan sekä elektroniikan tuhoamiseen tai lamauttamiseen. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan asevaikutukseen tarkoitettu säteilyn käyttö Puolustusvoimissa tulisi joko rajata kokonaan lain soveltamisalan ulkopuolelle tai vaihtoehtoisesti säätää lain 136 §:ssä tältä osin rajatumpi poikkeus. Asia on erityisen merkityksellinen siksi, että uudessa laissa ei olisi enää voimassa olevan säteilylain 4 §:ää vastaavaa yleistä mahdollisuutta poiketa lain vaatimuksista Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa.

5 luku: Toiminnanharjoittaja ja turvallisuusluvan haltija

Lakiesityksen 5 luvussa säädettäisiin toiminnanharjoittajan velvollisuuksista. Esitetystä 25 §:ssä säädettäisiin säteilytoiminnan johtamisjärjestelmästä, joka turvallisuusluvan haltijalla tulisi olla. Laadunvarmistusta (26 §) sekä tiedonantovelvollisuutta ja tietojen säilyttämistä (27 §) koskevista säännöksistä turvallisuusluvan haltijaa ei kuitenkaan mainita. Lain 5 luvusta jääkin puolustusministeriön näkemyksen mukaan hieman epäselväksi, mitkä vaatimukset koskevat vain turvallisuusluvan haltijoita ja mitkä kaikkia toiminnanharjoittajia.

53 § 2 momentti

Lakiesityksen 53 §:n 2 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan tietojenantovelvollisuudesta. Säännöksessä puhutaan säteilylähteestä, mutta toisaalta viitataan pykälän 1 momenttiin, joka koskee vain ionisoivia säteilylähteitä. Puolustusministeriö pyytää selventämään, koskeeko 2 momentti vain ionisoivia vai myös ionisoimattomia säteilylähteitä.

136 ja 144 §

Puolustusministeriö pitää sinänsä perusteltuna 136 §:n 2 momentin sisältämään velvollisuutta pyytää Säteilyturvakeskukselta lausunto säteilyturvallisuutta koskevasta ohjeis-

16.1.2017

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö / Perttu Wasenius

ta ja niiden olennaisista muutoksista. Puolustusministeriö haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, ettei käytäntö saa vaarantaa Puolustusvoimien kohteiden salassapidettävyyttä. Salassapidettävyys tulisi voida ottaa asianmukaisesti huomioon myös lakiesityksen 144 §:ssä tarkoitettujen ulkopuolisten asiantuntijoiden osalta. Pykälään tulisi harkita lisättäväksi maininta valvontaviranomaisen mahdollisuudesta pyytää asiantuntijasta turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) tarkoitettu turvallisuusselvitys.

Tarkemmat säännökset ja poikkeustarpeet Puolustusvoimissa

Puolustusministeriö ehdottaa, että 136 §:n 3 momentin valtuutus muutetaan seuraavaan muotoon: "Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä edellä 1 momentissa tarkoitettusta valvonnasta ja käytön turvallisuudesta Puolustusvoimissa." Säädöstaso vastaisi näin sisäministeriön hallinnonalalla noudatettavaa.

Puolustusministeriö pitää myös tarpeellisena säilyttää tiettyjä rajattuja poikkeusmahdollisuuksia lain säännöksistä nykyisen 4 §:n yleisen poikkeusmahdollisuuden poistuksessa. Poikkeustarpeita ei valitettavasti ole aikataulullisista syistä ollut mahdollista sisällyttää yksityiskohtaisesti tähän lausuntoon, joten puolustusministeriö palaa yksityiskohtaiseen tekstiehdotukseen tältä osin mahdollisimman pian.

Lisätiedot ja jatkovalmistelu

Lisätietoja lausunnosta antaa ja Puolustusvoimia koskevien säännösten jatkovalmistelussa tarvittaessa avustaa puolustusministeriössä hallitussihteeri Perttu Wasenius (0295 140 603, perttu.wasenius@defmin.fi).

Hallitusneuvos,
lainsäädäntöjohtajana

Hanna Nordström

Hallitussihteeri

Perttu Wasenius

Tiedoksi
Kansliapäällikkö
HO osastopäällikkö
Turvallisuusyksikkö
PE oikeudellinen osasto
PE teknillinen tarkastusosasto
PE logistiikkaosasto
PV tutkimuslaitos